

ስለምንታይ ደምበ ተቃውሞ አብ ጋም-ማን ይነብር ኣሎ?

ማሕሙድ ሳልሕ (Mahmud Saleh)

ቀዳማይ ክፋል

መጻኑዊ

ዕለማ ናይዛ ሓጻር ጽሕፍቲ ንመራሕቲ ደምበ ተቃውሞ ካብቲ ዘለዉ ምቹእ ስፍራ ክወጹን፡ ኣራኣጃያኦምን ኣተሓሳስቦምን ሜላታቶምን ከነጽሩ ንምትብባዕ እዩ። ደምበ ተቃውሞ ጠገላ ዝሰኣነ ጫካ ካብ ዝኸውን ነዊሕ ከይኮዎ እዩ። እቲ ንህላዌ ኤርትራ ዝጸረርን ዳግም ናብ ባርነት ክመልሰና ዝደሊ ወገን ይኹን እቲ ህዝቢ ምስ ህዝቢ ከናቕት ዝጽዕር ጻሕታሪ ነገር ኣብቲ ጫካ ሰፊሩ ኣሎ። እቲ ሓድሽ መንነት ክህንድስ ዝመጣላዕ ሃላሊ ይኹን እቲ ህሉው ብድሆታት ሃገርና ብቅኑዕ ነቢቡ ግቡእ ፍታሕ ከቕርብ ዘጸግሞ'ሞ ከምቲ “ዓንጾ ዓንጾ ንማዕጾ” ዝበሃል፣ ሕርቃኑን ተስፋ ምቕራዱን (frustration) ናብ ምንሻው ጆጋኑ ሰማእታትና ዘውርድ ፈኩስ፣ ኮታስ ኩሉ ዝዓይነቱን ዝሕብሩን ፖለቲካዊ ፍጥረት ንደምበ ተቃውሞ ከም ድርዳገይሩ ንፖለቲካዊ ባይታ ኤርትራ ኣራግጽ ወዲእዎ ኣሎ። እቲ ኣዝዩ ዘሰከፍ ድማ፡ እቶም ኣብዚ ናይ ዕግርግርን ናይ ምድንጋርን ምስዳዕን (misinformation and misleading) ዘመተ ተዋፊሮም ዘለዉ ወገናት ካብቶም ኣብ ሓቂ ረገጽም ንፍታሕ ዝእምትን ዝሕግዝን ክውንነታዊ ርኢቶታትን እማመታትን ክቕርቡ ዝፍትኑ ኣሓትን

ኣሕዋትን ዝበዘሉ ምኒኖም እዮም። እዞም ዳሕረዎት፡ ማለት እቶም ብዘይካ ምምሕያሽ ኤርትራ ካልእ ጥሙሓት ዘይብሎም ሃገራውያን ቦቶም ዋጭዋጭ ዝብሉ ኣዕነውቲ ባእታታት ስለዝተዋሕጡ፡ ኩሉ ግዜ ተቃውሞ ክንቀፍ እንከሎ ንሶም እውን ተለኪሞም ኣናተዘብጡ እዮም።

ከምዝመስለኒ፡ እቲ ምክንያት ከይኑ ዘሎ፡ እቶም ሃገርዊ ትሕዝቶ ዘለዎም ጉጅለታትን ንሃገራዊ ረብሓ ዝሰርሑ ውልቀሰባትን ድምጻምን መርገጺኦም ክፈልዩ ስለዘይካኣሉ፣ ብጫውጫውታ ናይዞም ኣዕነውቲ ምንቅስቃሳት ተዓብሊሎምስ ሎሚ ደምበ ተቃውሞ ከምዚ እዩ ክትብሎን ቅርጹ ይኹን ትሕዝቶኡ ክትልከዎን ኣብ ዘይትኸእለሉ መድረሽ በጺሑ ኣሎ።

እዚ ጽሑፍ ስለምንታይ ናብዚ በጺሕና ዝብል ሕቶ ክምልስ ክፍትን እዩ። ኣብ ውልቃዊ ትዕዛብተይ ዝተመርኮሰ ርኢቶ ኣዩ። ስለምንታይ ፖለቲካዊ ደምበ ተቃውሞ ኣብ ጋም-ማን ተወሲኑ ብዝብል ሕቶ ክጅምር ድማ ባህርያዊ እዩ።

ቅድሚ ሕጂ ከምዝበልክዎ፣ ኤርትራ መን ይመርሓ ንዓይ ኣየግድሰንን እዩ። ኤርትራ እንታይ ዓይነት ኣመራርሓ ክህልዎ ይግባእ ዝብል ሕቶ ግን የገድሰኒ እዩ። መን ብዘየገድስ፣ ኤርትራ ከመሓይሽ ሓሳብ ዘለዎ ወገን እድግ። ኤርትራ ሎሚ ኣብ ኣዝዩ ተሃዋሲ ኩነታት ትርከብ። ኣብ ዘባና ዝረኣ ዘሎ ምቕይያር ሓይልታት ይኹን ኣብቲ ዘባ ዝተራእየን ዝረኣ ዘሎን ኩናትን ዕንወትን ጥንቕቓት ክንከውን የተሓሳስበና እዩ።

ኣብቶም ዝቕጽሉ ክፋላት ክግለጽ ከምዝኸኸነ፡ እቲ “ስለምንታይ” ዝብል ሕቶ ኣብ ዝሓተትኩሉን ቅልጡፍ ገምጋም ጉዕዞ ናይዚ ደምበ ተቃውሞ ዝበሃል ቅርጹ-ኣልቦ ግዛዕ ኣብ ዝዳህሰስኩሉ ግዜ፡ ካብ ዝውለድ ኣትሒተ ኣብ ጋም-ማን (ማካክ ረውሕ) ክነብር ዝተበገሰ ምንቅስቃስ ከይኑ ረኺብዮ። እቶም ሕመረት ናይቲ መስራቲ ሓይልታት ይኹን ባእታታት ካብ ቐደሙ ከሰማምዖም ዘይክእል ፖለቲካዊ ፕሮግራማት ዝሓተ፡ ጃብሃ ካብ ትፈርስ ክናቕቱ ዝጸንሑ፡ ንሱ ከይክክል ድማ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ 40ታትን 50ታትን ዝሰገሮን ብመስዋኣቱ ዘሕወዮን ኣቕሳል ናይ ሃይማኖትን ወገንነትን (ብሄርተንነት) ተሓዊስዎ፡ ንጹር ራእን ግብራዊ ስትራተጅን ዘይነበሮ፡ ብዓቢኡ ድማ ኤርትራ ኣብ ኩናት ኣንከላ ምስ ወራሪ ስርዓት ወያነ ዝወገነ እዩ ነይሩ።

ብኣፈርክቡን ብናይ ወጻኢ ሓይልታት ዝተደፋፍኡን ጅማረ ኣይ ነይሩ። ትሕዝቶ ናይ ደሞክራሲን ፍትሕን ዘይነበሮ፡ ናብ ምግልባጥ ምንግስቲ ዘድሃበ ኣጀማኣማራ ሒዞ እዩ ተበጊሱ። ሕዳር ቅርሕንቲ ናይ'ቲ ኣብ ምንጎ ጀብሃን ሻዕብያን ዝነበረ ተሞክሮ ኣዝዩ ጸላዊ ተራ ከምዝተጻወተ ሎሚ ድሕሪ 20 ዓመታት እውን ክጭኖ ዝኸእል እዩ። እዘን ረቛሒታት እዚኣን ነቲ ዝቐጸለ ምዕባላታት ብኣሉታ ጸልዮንኦ። እቶም ክዕረ ይኸእል ይኸውን ወይ ካልእ ኣማራጺታት ዩለን ኢሎም ድሒሮም ዝተጸንበርዎ ኣካላት ኣብ ሓንቢሶም ክወጽእዎ ዘይክእሉ ቀላይ ኣዮም ኣትዮም። ክሳብ ዕለት ሎሚ ድማ ብናይ መድሓኒ-ሂወት ጃካት (life jacket) ጸምበለል ይብሉ ኣለዉ።

ዝሓለፉ መድረኻት ዝህቡና ጽማቕ ተሞክሮ፡ ዕቱብ ገምጋም

ሎሚ ህግድፍ ምቕያር ዘይኮነ ሃገራዊ ዝላ ዘምጽእ ሓፈሻውን ኣካታትን (comprehensive and inclusive) ለውጢ ይጥሉብ ኣሎ። ኣብ ምንግስቲ ዝድለ ለውጢ (ኣኣካላዊ ይኹን ናይ ባህሪ ወይ ጠባያት ለውጢ- replacing or reforming it-) ኣካል ናይ'ዚ ሓፈሻዊ ኣተሓሳስባ ኮይኑ ክረኣ ኣለዎ። ምክንያቱ ምንግስቲ ብምልዎጥ ጥራይ ለውጢ ይምጽእ ማለት ኣይኮነን። ምንግስቲ ብዘይተጸበኮዮ ኣገባብን ኣብ ዘይተጸበኮዮ ግዜን ክቅየር ይኸእል እዩ። ፍታሕ እዩ ማለት ግን ኣይኮነን። ዝኾነ ምንግስቲ ክሕዝ ዝመጣጠር ወገን ንድሕነት ኤርትራ ዝቐመን ንመነባብሮ ህዝቢ ኤርትራ ከማሓይሽ ዝኸእልን ክኸውን ኣለዎ።

ከም ትዕዝብተይ እንተኾይኑ፡ ምንግስቲ ዝትክእ ሓላፍነታዊ responsible); ዓቕሚ ዘለዎ (capable) ከምኡ እውን ንጹር ራኢ ናይ ዝቐጽል ጎደና ጉዕዞ (roadmap) ዝውንን ማእከልዊ ስሕበት ፖለቲካ ኤርትራ ዝኾነ ኣካል ኣይተፈጥረን ዘሎ። ተቐውሞ ኤርትራ እቶም ኣብ ቀዳማይ ሕገ-ጽሑፍ ዝገለጹኦም ሓይልታት ዝሰሓቡሉ ሜዳ ኮይኑ ኣሎ። እቲ ሃገራዊ ወገን ሓይሊ ክረክብ እንተኾይኑ፡ ካብቶም ካልኣት ዘፍልዮ ዳግም ዝተኸለሰ ንፖለቲካዊ ምዕባላታት ይኹን ሕ/ሰባዊ ምቅይያራት ኤርትራ (emerging societal and political attitudes and aspirations) ኣብ ግምት ዘእተወ ኣወዳድባን ፖለቲካዊ ዘተን (discourse) ከካይድ ኣለዎ። ብሓጺሩ ህዝቢ ከለልዮ ዝኸእል መንነት ከጥሪ ኣለዎ።

"ሃገር ምድሓን" ከም ጭርሖ ቀሊል እዩ። ብግብሪ ግን ሃገር ዘድሕን ኣተሓሳስባን ኣወዳድባን ኣለና ድዩ? ጭርሖታት ንበይኖም መርሓ-ግብሪ ክኾኑ ኣይክእሉን። ደሞክራሲን ፍትሕን ምባል ንበይኑ እኹል ኣይኮነን። ለውጢ ክተምጽእ ህዝቢ ክትከስብ ኣለካ። ህዝቢ ድማ ቀሊል ኣይኮነን። እተጽግቦ ቅጫ ኣብ መቐሎኣ ኣንኮላ እዩ ዝፈልጣ። ስለ'ዚ፡ ርእሱ-ግምገማ ምግባርን ኣገባብ ኣሰራርሓ ምስ'ቲ ውዳዕ ኩነታት ከምዝሰነ ገይርካ ምውዳዱን ኣገዳሲ እዩ።

ነበሪ ለውጢ ብሰላማውን ኣእማንን ((persuasive) ማለት ህዝቢ ዓጊቡ ዝስዕበ ምስ ዝኸውን እዩ። ሚዛን ህዝቢ ዘምጽኦ ለውጢ እዩ እቲ ውሑስ ዝኸውን። ህዝቢ ክንብል እንከለና ድማ ብቐንዱ እቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ምኅኒ ክንዝንግዕ ዩብልናን። ኣብ ደገ ዘሎ ተቐውሞ ተስፋ ዝህብን ዘለዓዕልን ዘቐላጥፍን ግደ (catalyst role) ክጻወት ይኸእል። እዚ ግን ሓላፍነታውን ቕርጡውን ርጡብን ተራ ምስ ዝህልዎን ኣብ ኩሎም ኤርትራውያን ዝግደሱሎም ጉዳያት ሃገራዊ መርገጺ ምስ ዝወስድን እዩ።

ምስ መን ኢኻ

እዚ ሕቶ እዚ ዕሙታት ሰባት ዝቀዳደሙሉ እዩ። ዝበዝሕ ግዜ ካብቶም ቅኑዕ ወይ ጌጋ ኢልና ብቀሊል ክነለልዮም እንኸእል እቶም ዘይሰትውዓልናፕም ሃሳሳት ዝመስሉ ጉዳያት ይበዝቡሉ- (In most cases, the gray area is bigger than the white and black combined)። እንተኣስተዒልና ነገራት ከም ዝጠናኑን ነሕድሕዶም ከም ዝጸላለውን ክበርሃልና ይኸእል። ብዙሓት ሰባት “ምስ መን ኢኻ” ክብሉ ይሓቱኒ እዮም። ግቡእ ድማ እዩ። ከም ሰብ፡ ምቕዳሕን ዕዉር ሰዓብነትን እጸልእ እዩ። ንነገራትን ምዕባላታቶምን ብነቐፈታዊ ዓይኒ ወይ ኣተሓሳስባ (critical

thinking) ዝርኢ ሰብ እዩ። እቲ ሓደ ዳርጋ ሓውሲ ዕሙት ኮይነ ዝሰዓብክዎ ውድብ ህግሓኤ ነበረ። ዝሕበነሉ ድማ እዩ። ሎሚ ነቲ ዳርጋ ምሉእ ህዝቢ ኤርትራ ዘኸተተን ናጽነታዊ ቃልሲ ዝመርሖን መሪሕነት ህግሓኤ ክነቅፍ ደው ካብ በልኩ፣ ነዘም ሰዓብነት ክረኽቡን ነቲ ዝረኹብዎ ክዕቅቡን ዘይከኣሉ መሪሕነት ተቐውሞ ተዓሚተ ዝሰበሰቡ ምኽንያት ኣይረኣዩንን እዩ። ነቲ ትማሊ ኣብ ማእከል ህዝቢ ኤርትራ ኮይኑ ዝዋደቕ ዝነበረ ውድብ ህግሓኤ ክነቅፍ ትብዓት ካብ ተሰመዓኒ፣ ነቶም በብዓይነቱ ሕብርታትን ተጋራጫዊ መልእኽታትን ሒዞም ኣብ መርበባት ኢንተርነት ጥራይ ዝቐልቐሉ ውድባትን መሪሕቶምን ዘይነቕፈሉ ምኽንያት ዘሎ ኣይመስለንን እዩ።

ንሻሙ ክነቕፎም ስለዝደለኹ ጥራይ ግን ኣይኮንኩን ዝነቕፎም ዘለኹ። እንታይ ደኣ፣ ብስመይን ብስም ሃገሪይን ይዛረቡን ይዛተዩን ይዋገዩን ስለዘለዉ እዩ ዝግደሰሎም። ውድቀቶም ስለዝምነ ዘይኮነስ ዝነቕፎም፣ ከዕውት ዘኸእል ኣካይዳን ባህርን ስለዘይረኣኹሎምን በዚ ሒዞም ዘለው ኣካይዳ ናጻ መሕለፊ እንተሂብናዮም፣ ክርዳድ-ድቂ ናይ'ቲ ጽባሕ ድሕሪ ህግድፍ ክፍጠር ዝኸእል በታንን ኣዕናውን ፖለቲካዊ ሃዋሁ ክኸኹኑ ይኸእሉ እዮም ካብ ዝብል እምነት ተበጊሶ እዩ ስክፍታይን ነቕፈታይን ብዘይ ሕብእብእ ከነጽር ዝደለ።

ህዝብን ተጋዳላይን ንመሪሕነት ህግሓኤ፣ "ምእንቲ ሞጎ ትሕለፍ ኣንጭዎ" ብምባል እንተ ኣሳለዮም ምኽንያት ነይርዎ። ኣንቐሳቓስን ደራኽን (dynamic) ተራ ይጻወቱ ስለዝነበሩ፣ ህዝብን ተጋዳላይን ነቲ ዝረኣ ዝነበረ ድኸመታት ናይ'ቲ ውድብን መሪሕነቱን ይጻወር ነይሩ። ምእንቲ እቲ ከም ሞጎ ዝምሰል ዝነበረ ዕላማ ናይ ናጽነት ተባሂሉ ነቲ ከም ኣንጭዎ ክውሰድ ዝኸእል ዝነበረ ጌጋታትን ኣበራትን ሸለል ምባሉ ወይ ምጽዋሩ ግዜ ዝሓቶ መስዋእቲ እዩ ነይሩ። እቲ ቃልሲ ንጹር ዕላማ ስለዝነበሮን ኣንፈት ግስጋሱ ድማ ብሩህን ክድህሰስ ዝኸእልን ስለዝነበረ፣ ኤርትራውያን ክዓስልዎን ነቲ ንኡስ ዓቕሚ ኤርትራ ናብ ደርማስ ማዕበል ክቕይርዎን ከኣሉ ። ብሓደ ኣተሓሳስባ ናብ ሓደ ዕላማ ክምርኹን ክዋደቕን ስለዝኸኣሉ፣ ብዙሓት ዝረሳዕዎ ጉዳይ ኤርትራ ናብ መዓልቡ በጺሑ።

እቲ ሃገራዊ ቃልሲ፣ ክረኣን ክጭበጥን ብዝኸእሉ መድረኻት ይሓልፍን ብፍጻሞታት ዝተጻቕጻቕን ስለዝነበረ መሃይም ይኹን ምሁር፣ ወዲ ገጠር ይኹን ወዲ ከተማ፣ ጓል ኣንስተይቲ ትኹን ወዲ-ተባዕታይ፣ ደቂ-መታሕት ይኹኑ ደቂ ከበሳ ክርድእዎን ክድህስዎን ዝኸእሉ ህያው እዩ ነይሩ። ከምዚ ናይ ሎሚ ተቐውሞ፣ ህዝቢ ተዓዛባይ ውሑዳት ድማ ተዋሳእቲ ዝኹኑ ኩነት ዘይኮነስ፣ ኤርትራ ብምልእታ መድረኽ ተዋስኦ፣ ህዝቢ ኤርትራ ብምልኡ ተዋሳኣይ፣ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ድማ ህዝባዊ ድራማ እዩ ነይሩ። ጸሓፊ ናይቲ ድራማ ይኹን ኣላይ መድረኽ ዘይፍለጡሉ ግን ከኣ ስጡምን መሳጥን ድራማ እዩ ነይሩ።

ንኸምቲ ዝኣመሰለ ሓይልን ጥምረትን ዝነበሮ ዕማም ከይትዘርግ "ምእንቲ ሞጎ ትሕለፍ ኣንጭዎ" እንተበልካ የምሕረልካ ነይሩ። ድሕሪ ናጽነት ግን ግሉጽነት ዝጠልብ መድረኽ ስለዝተበጸሐ፣ ብዘይግሉጽነት ድማ ሃገር ምህናጽ ይኹን ተሳታፊነት ዘድልዮ ፖለቲካዊ ስራሕ ክዕመም ስለዘይከእል እታ ኣብ ግዜ ቃልሲ ዝሰርሓት እትመስለና " ምእንቲ ሞጎ ትሕለፍ ኣንጭዎ" እትብል መርሓ በብቕሩብ ብግሉጽነት ክትትከእ ነይርዎ። ይኹን እምበር፣ መንግስትና ይኹኑ ተቐውሞትና ካብ ጽልዎ ናይ'ቲ ናይ ቀደም ኣሰራርሓ ክንወጽእ ኣይከኣልናን። እታ ሰራም ኣንጭዎ ዋና ምድሪ ቤት ኣተሓሳስባና ኮይና ብዘይስክፍታ ቶኸደምድም ኣላ። "መን ወስ ክብላኒ" ትብላና ዘላ ትመስል።

ኣብዚ ዝሓለፈ ዓመታት ንህግድፍ ዓቕመይ ከልዕሎ ዝኸእል መርገም ደርብዮሎም እዩ። ብሕጂ እውን ክመጸኒ እንከሎ ሰው ምባል ዝተርፍ ኣይመስለንን። መራሕቲ ደምበ ተቐውሞ እውን ንሒፈዮም ኣይፈልጥን እዩ። ኣብ ፖለቲካዊ ሂወትና ክልተ ተመዓደውትን ኣኸረርትን ጭውፋት ይህልዉ እዮም። ሃገርና ገነት ኮይና ዝብሉ ኣለዉ። በቲ ከልእ ድማ "ኤርትራ ብተምሳሌ ኣንተዘይተሃኒጻ ባዕባዕ ትበል-to the hell-" ዝብሉና ኣለዉ። እቲ ሓቂ ግን ክልቲኦም ግጉያት ምኪኖም እዩ። ኤርትራ ብፈታኒ መድረኻት ትሓልፍ ከምዘላ ዘካትዕ ኣይኮነን። እቲ ዘካትዕ ኣቲ ብዝተፈላለዩ ወገናት ዝቐርብ ፈውሲ ወይ ፍታሕ እዩ። እንተደኣዘይተዛቲና እቲ ፍታሕ ኢልና ንግምቶ ባዕላዊ እማመ ፍታሕ ናይ ኩልና ዘይከኸውን ይኸእል እዩ።

ዝበዝሕ ርኢቶታታይ ኣብቲ ኣብ ዓዋተ.ኮም ዝካየድ ዓምዲ-ክትዓት ኣሎ። እዚ ኣብዚ ሓዲር ጽሑፍ ዘስፍሮ እውን ጽማቕ ናይቲ ንዓመታት ኣብዚ መዳይ'ዚ ክብሎ ዝጸናሕኩ ሓተታታት ኮይኑ ክውሰድ ይከኣል።

ንነብሰይ ከም ሓይ ኣብ ሃገራዊ ጉዳይ ዝግደስን (concerned)፣ ዝጽመድን(engaged) ዜጋ እየ ዝወስዳ።

ንመንግስቲ ምንቃፍ ወይ ምቅዋም ውሑዳት ዝውንንም መሰል ዘይኮነስ፣ መሰልን ግቡእን ናይ ኩሉ ዜጋ እዩ።

ነፍሰ-ወከፍና ድማ ብዝመሰሎ ክገልጸ ይኽእል። መንግስቲ ንምቅዋም መሰል ክብሎ ሃለው፡ ነቶም "መንግስቲ ክንከውን" ኢሎም ዝንቐሳቐሱ ውልቀሰባት ይኹኑ ጉጅለታት ብእዋኑ ምግናሕን ምቕጽጻርን ኣካል ናይ'ዚ ስነሞገት (logic) እዩ። ነቕፈታዊ ርእይቶታት ክተባባዕ ኣለዎ። ምኽንያቱ ድማ ንርእሱ ክሕድስ ዓቕምን ተበግሶን ዘይብሉ ፖለቲካዊ ሓይሊ ንሃገር ክሕድስ እዩ ኢልካ ትጽቢት ኣይግበረሉን እዩ።

እዚ ክፋል'ዚ መእተዊ ኮይኑ ንዝቕጽል ተኸታታሊ ጽሑፋት፡ መካትዒ ይኸና ዝበልክወን ምኽንያታት ናይ'ዚ ንደምበ ተቓውሞ ረሚሱ ዘሎ ድስካላ ክቕርብ እዩ። ኣብዘን ዝስዕቡ ነጥብታት ዘተኮረ ክኸውን እዩ- ምስ ግዜ ክጸብብን ክገፍሕን ይኽእል።

ደምበ ተቓውሞ ካብዚ ዘሕልፎ ዘሎ ዕግርግር ናብ ዝጸፈፈን ዝጸረየን ስሙር ሃገራዊ ሓይሊ ክልወጥ እንተኾይኑ ነዞም ዝስዕቡ ነጥብታት ክካተባሉን ኣለዎ ዝብል ርኢቶ ኣለኒ።

1. ኣጀማምራ ኣይጠዓየን
2. ኣብ ጉዳይ ዶብ (ልኡላውነት) ዘልሓጥሓጥን ሸታሕታሕን ኣርእዩ
3. ናይ መንነት ቅልውላው፡ ሃገራዊ ማእከል ስሕበት ዘይምህላው፡ ሃገራዊ መቐወማት ዘይምንጻፍ
4. ምቅንጃው ወያነ፡ ወያነ ክሕንግድ ካብ ዝደረጉ ረቕሒታት፣ “ ጽባሕ ንዓይ ዝሰምዑ ሓይልታት ክመጹ እዮም” ዝብል ትጽቢት ስለዘለዎ
5. ንጹርን ማእከላውን ፖለቲካዊ መርሓን መልእኽትን ዘይምህላው
6. መራሕቲ ተቓውሞ ካብ ሓላፍነቶም (mandate) ወጻኢ ዝኾኑ ሃገራዊ ጉዳያት ክፈትሑ ከለል ምባሎም
7. ጎነጽን ውግእ-ሓድሕድን ዘሰውር ዘረባታትን ኣጀንዳታትን ምጽዋሩን ሞት-ብባዕን
8. ንሓድነት ህዝቢ ኤርትራ ዝፈታትን ወስታታት ምጽዋሩ፡ ህግድፍ ወካሊ ናይ ሓይ ወገን ህዝብና እዩ ንዝብል ናይ ጽልል ዘመተ ምሕቕፍን ንጹር መርገጺ ዘይምውሳድን፡ ኣብ መንጎ ፖሊሲ መንግስትን ህዝብን ዘሎ ፍልልይ ዘይምንጻፍ
9. ንዋሕዚ መንእሰያት ናብ ስደት መፍትሕ ዝኸውን ኣብ ሓቂ ዝተመርኮሰ ትንተና ኣክንዲ ምግባር ከም ፖለቲካዊ መሰሪያ ምጥቃሙ
10. ኣብ መንጎ ሃገራዊ-ኤርትራን (The State of Eritrea) ህግድፍን ዘሎ ፍልልይ ዘይምንጻርን ደምበ ተቓውሞ ዝወስዶ መርገጺታት ብኡ መጠን ዘይምምዛኑ፡ ሃገር ዘሰይጥን ዝሃሲ ዘመተታት ኣብ ዝግበረሉ ወይ ኣካል ናይ'ቲ ናይ ምስይጣን ዘመተ ኮይኑ ወይ ድማ ብትሪ፡ “ዓገብ እዚ ንዓና ኣይውክልን እዩ” ኣይበለን
11. ኣክንዲ ኣብ ኣካታቲ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ዘምጽእ ጉዳያት ምትኪርን መሰረታት (grass roots) ኣብ ምዕባይን ምዝርጋሕን ዘተኩር (ብፍላይ ኣብ ውሽጢ ሃገር) ናብ መንግስቲ ምግልባጥ ዘድሃበ ኣቕራቢት ሃሰው ምባል (change versus regime change)።
12. ጽፈትን ብቕዓትን ዝጎደሎ ብሉይ (outmoded) ኣገባብ ኣፈታትሓ ግርጫትን ኣወዳድባን፣ ግጉይ ስርዒት ቀዳምነታት (prioritization)
13. ኤርትራ

ምስ ሰላምታ

ንሃናጺ ርክብ፡ sheideli95@gmsil.com.

ንኹሉክም ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ሃናጺ ሓሳብ ዘካፈልኩምኒ ይመስግን።